

Het verhaal van dit symposium

Jos van der Lans, eindredacteur van de [Canon sociaal werk](#) en symposiumvoorzitter, vertelt namens de organisatie hoe het symposium tot stand is gekomen en wat het mogelijke resultaat zou kunnen zijn.

Weliswaar is de redactie van de Canon sociaal werk de hoofdorganisator van dit symposium maar dat doet zij in samenwerking met [Movisie](#), [Sociale vraagstukken](#) en de [BPSW](#). Het symposium is bovendien georganiseerd op verzoek van het [Faro-team](#) van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed.

De powerpoint van de presentatie kunt u [via deze link](#) in beeld krijgen.

Eerst iets over de Canon sociaal werk. Dat is een digitaal platform waarin sinds 2007 de geschiedenis van het brede sociaal werk wordt gedocumenteerd in de vorm van Canons. Daar zijn er inmiddels zo'n 25 van. Onder meer van het sociaal werk algemeen, de jeugdzorg, maatschappelijke opvang, ggz, volkshuisvesting, verslavingszorg, palliatieve zorg, reclassering, gehandicaptenzorg. Het platform ontwikkelt zich in samenwerking met Vlaanderen, waarvoor eigen Canon zijn geschreven. Naast de Canons kent het platform ook een Biografisch Portaal, worden er podcasts gemaakt, boeken gesignaleerd en besproken en is er heel veel relevante historische literatuur gedigitaliseerd en gearchiveerd.

Dat gebeurt vanuit het idee dat het belangrijk is om de geschiedenis levend te houden. Een technocratische cultuur heeft de neiging om het verleden te negeren, een tendens die de laatste decennia steeds sterker is geworden. De Canon sociaal werk wil daar een tegenwicht aan bieden, omdat het voor sociaal werk cruciaal is om te weten dat je onderdeel uitmaakt van een lange (beschavings)geschiedenis, waar je beroepstrots aan kunt ontleen.

Sinds een jaar is daar een nieuwe ambitie bijgekomen. De ambitie om een Historisch Centrum Sociaal Werk op te richten. Het idee daarachter is dat de aandacht voor de geschiedenis van het sociaal werk in de brede zin niet beperkt moet worden tot het consumeren van de inhoud van de Canon sociaal werk, maar dat die geschiedenis actief onderhoud behoeft. Dat de geschiedenis ook onderzocht moet worden, op universiteiten, hogescholen en kenniscentra. Geschiedenis moet leven, moet niet iets apart zijn, maar onderdeel van kennisvergaring, van identiteitsvorming. Dat is meer dan de Canon sociaal werk kan bieden. Reden om het initiatief te nemen tot een Historisch Centrum Sociaal Werk, een kleine dynamische netwerkorganisatie die het zaadje van de geschiedenis gaat verspreiden en in organisaties gaat planten.

Daar blijkt, zo leren de vele gesprekken die er het afgelopen jaar over zijn gevoerd, een groot draagvlak voor te zijn in de brede sociale sector. Er moet alleen nog geld voor gevonden worden, maar Movisie gaat het project vooralsnog verder trekken.

Zo zijn de initiatiefnemers ook in gesprek gekomen met het Faro-team van de Rijksdienst Cultureel erfgoed (RCE). Om in dat gesprek tot de ontdekking te komen dat waar de Canonredactie met het voornemen om te komen tot een Historisch Centrum eigenlijk een activering van de geschiedenis wil realiseren, er in de erfgoedwereld over de band van Faro een vergelijkbare ontwikkeling op gang is gekomen: een actieve omgang met erfgoed. En waar de erfgoedwereld het sociaal domein op zoekt om die actieve omgang met erfgoed te realiseren, betreedt ze het terrein waar sociaal werkers actief zijn, die opereren immers ook in de leefwereld van mensen. En dan doemt al snel de vraag op: wat kunnen beide werelden voor elkaar betekenen, kunnen ze elkaar versterken?

En waar het Historisch Centrum Sociaal Werk eigenlijk vooral haar focus had gelegd op de geschiedenis van professionals, van werksoorten zou deze – geïnspireerd door de het Faro-gedachtegoed – ook verbreed kunnen worden naar wat we maar even samenvatten als ‘sociaal erfgoed’. Daar zijn immers veel initiatieven op genomen die raken aan het sociaal werk, maar er is nog geen plek waar dat bijeenkomt, waar kennis en ervaringen worden uitgewisseld, waar je kunt zoeken en inspiratie kunt opdoen. Zo’n plek zou het Historisch Centrum Sociaal Werk kunnen inrichten en dit symposium is een eerste poging om te onderzoeken of dat

betekenisvol zou kunnen zijn.

Daarbij is het relevant om nog wat preciezer in beeld te brengen waar het om gaat in het sociaal werk. Dat is immers een breed begrip. Het Beroepshuis van het sociaal werk, in kaart gebracht door de BPSP, laat zien dat sociaal werkers opereren op een groot aantal werkterreinen: welzijn, arbeidsorganisaties, gehandicaptenzorg, gezondheidszorg, jeugdzorg, maatschappelijk opvang, geestelijke gezondheidszorg. In totaal gaat het dan om zo’n 400.000 sociaal werkers. Dat is veel en daar kan je nog moeilijk greep op krijgen.

Daarom is het in dit kader relevant om preciezer te bepalen waar het om gaat in het sociaal werk, want dan kan je vervolgens bekijken of erfgoed daarbij kan helpen en wanneer? Je zou de volgende doelstellingen aan sociaal werk kunnen verbinden. Het sociaal werk werkt aan:

- Welbevinden (individueel en/of collectief)
- Zorgzaamheid (helpen bij problemen, beperkingen, afhankelijkheid)
- Gezamenlijkheid - Verbinden tussen mensen
- Solidariteit (onderlinge behulpzaamheid)
- Emancipatie, verheffing, vooruit komen in het leven.

Erfgoedinitiatieven die deze doelstellingen versterken en ondersteunen raken dus snel aan sociaal werk. Waarbij om ook deze initiatieven iets grijpbaarder te maken in dit symposium vier erfgoeddomeinen zijn onderscheiden om die te vervolgens in aparte workshops te verkennen op de wisselwerking met het sociaal werk. Dat zijn:

#1 BUURTWERK & GEMEENSCHAPSVORMING

Hoe kunnen de geschiedenis van een buurt en buurttherinneringen een rol spelen in lokale gemeenschapsvorming en wijkontwikkeling?

#2 STORYTELLING & ORAL HISTORY

Hoe kan je verhalen en levenservaringen optekenen en gebruiken in sociaal werk?

#3 OUDE INSTELLINGSTERREINEN, HISTORISCHE GEBOUWEN & MODERNE ZORGPRAKTIJKEN

Kunnen oude inrichtingsterreinen en historische gebouwen hun geschiedenis laten spreken in de hedendaagse zorg?

#4 OBJECTEN, VOORWERPEN & HERINNERINGEN

Hoe het ophalen en delen van herinneringen kunnen helpen om mensen bij elkaar te brengen, lief en/of leed te delen of met meer begrip sociaal werk te doen?

En daarmee is precies de opzet en bedoeling van dit symposium geschetst.

Contactgegevens:

www.canonsociaalwerk.eu

info@canonsociaalwerk.eu

CANON
Kort u Johanna ter Meulen, Daniël Mulock Houwer, Gerard van de Ven of Gradus Hendriks? Zij, en met hen vele anderen, schreven geschiedenis in het sociaal werk. Maar wat deden ze eigenlijk? Wat bewoog hen? Je verdiepen in het gedachtegoed en de praktijk van die erflieden is schatgraven. Je krijgt er energie van, noem het inspiratie. Het is soms ook confronterend, want we zijn niet de eersten die teleurstellingen moeten incasseren. En soms is het zelfs bizar om te zien hoe de tijdgeest korte metten maakt met mooi werk. Wat dan later weer als spijkplinternieuw wordt ontdekt.
Voor dat schatgraven is www.canonsociaalwerk.eu ontwikkeld, een snelgroeiende digitale speeltuin waar je over de erflieden, denkers en domers struikelt. Ca er kijken, en voor je het beseft, doe je aan de hand van je muis fascinerende ontdekkingen.

CANON SOCIAL ALWERK DEPODCAST
Sinds maart 2023 kent de Canon een eigen podcast-serie. In deze serie brengen we gebeurtenissen uit de geschiedenis van het brede sociaal werk tot leven. We zoeken mensen op die historisch relevante verhalen kunnen vertellen, bliken terug op gebeurtenissen en geven aan hoe belangrijk die waren voor het heden.

DRAAG BIJ
De Canon sociaal werk bestaat 15 jaar en is inmiddels onmisbaar geworden voor iedereen die meer wil weten over de geschiedenis. Het onderhouden en verder ontwikkelen van deze website kost wel geld; dat we via projecten en Canon-boeken bijeen sprokelen. Daarom vragen we sympathisanten ons financieel te steunen. Het hoeft niet veel te zijn, alle beetjes helpen, want mede door donaties kan het platform zijn werk blijven doen, de Canons up-to-date houden en nieuwe projecten ontwikkelen.

HISTORY OF SOCIAL WORK
Following the successful and satisfying work on the Dutch and Flemish website on social work history and the numerous enthusiastic reactions, it was logical to expand that work and 'go international'. On this website, we will develop a time line of international social work, providing brief information on the most significant persons or activities on that time line. Each description will also provide links to further information as well as digital copies of key publications.

**25 CANONS
750 VENSTERS
150 BIOGRAFIËN
2.000 PDF'S
5.000 AFBEELDINGEN
250.000 BEZOeken**

CANON SOCIAAL WERK ALGEMEEN
RECLASSERING ■ MAATSCHAPPELIJK WERK ■ BEROEPSVERENIGINGEN ■ VROUWENOPVANG ■ CLIËNTENBEWEGING GZ ■ GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG ■ VERSLAVINGSZORG ■ ZORG VOOR DE JEUGD ■ VOLKSHUISVESTING ■ GEHANDICAPENZORG (VB) ■ AUTISME ■ SPECIAAL & PASSEND ONDERWIJS ■ SAMENLEVINGOPBOUW ■ MAATSCHAPPELIJKE OPVANG ■ ACTUA ■ CANON BESCHERMD & BEGELEID WONEN

**VLAANDEREN:
CANON SOCIAAL WERK ALGEMEEN
■ JEUGDZORG ■ MIGRANTEN
■ SOCIAAL CULTUREEL WERK ■ MAATSCHAPPELIJK WERK ■ GGZ**

ONGOING PAST
Casusspel Sociaal Werk.

wikipendium
Het platform canonsociaalwerk.eu noemt zich een wikipendium, een combinatie van wikipedia en compendium. Het is een historische kennisbank die van onderop, door gebruikers en deskundigen, is opgebouwd. Iedereen kan bijdragen met voorstellen, teksten, podcasts en boekbesprekingen. Dat gaat niet alleen om de inhoud van Canons, maar ook om de details, de links, de literatuurverwijzingen, de afbeeldingen, de foutmeldingen, alles. Alleen als collectief project kan de kwaliteit van de Canon op niveau blijven. De redactie is daarvoor altijd op zoek naar nieuwe medewerkers en nodigt daarom iedereen uit om alles, zelfs het ogenschijnlijk onbenulligste detail te melden. Daar wordt de website alleen maar beter van.

CANON boeken
Sinds 2012 zijn er negen CANON-boeken uitgegeven die met elkaar een totaal oplage hebben gehaald van 95.000 exemplaren. De boeken zijn een verwerking van een digitale Canon waarbij de vensters voor de papieren editie gereedgemaakt en ingekort zijn en de boeken van een aparte inleiding zijn voorzien.
2012 CANON maatschappelijke opvang
2013 CANON zorg voor de jeugd
2014 CANON gehandicaptenzorg
2016 CANON volkshuisvesting
2016 CANON verlatingszorg
2019 CANON palliatieve zorg
2020 CANON speciaal onderwijs almere
2021 CANON samenlevingsopbouw
2022 CANON beroepsverenigingen

info@canonsociaalwerk.eu